הבודק את החבית להיות מפריש בו'. רצינו שמואל דחק לפרש

ובחנם דחק שהרי יכול לטעמו בריח אי הוי ריחא חמרא ודאי חמרא

הוא דאיכא ודאי חמרא דריחיה חלא אבל חלא לעולם לא הוי ריחיה

שלקח ממנו משהו ומפריש ממנו תרומה ואחר כך טעמו א

חמרא והא דקאמר לקמן הא טעימיה

ולא עקר הזקיקו לפרש כן דלא משמע

ליה דטעמו בריח:

לא מלי למימר דלר' יוחנן

מאי מעמא האי מעילאי עקר

מתתאי עקר דא"כ מנא ליה דכל ג'

ימים הראשונים היה ודאי יין דלמא

בשעה שטעמו כבר נעקר טעמו

מתחתיו ב' ימים אבל אין לומר שכבר

נעקר טעמו מתחתיו ג' ימים דחין

סברא לומר שיהא חומץ גמור

למטה ולמעלה הוה ריחיה ים (חלא)

וטעמא חמרא:

מאי מעמא האי חמרא מתתאי

לגמרא ליפלוגינהו בהכי כיון דמלי

למימר לכ״ע מעילאי בול״ל דנהט

הכי לפי (כ) שסובר שכך הוא אמת

דמתתאי עהר וליכא למימר האי

טעמא דמתתאי עקר לחוד יו(ולעולם)

דהסבר ריחיה חלא וטעמא חמרא

חמרא דא"כ ג' ימים האחרונים אמאי

הוי ודאי חומך דלמא כל ג' ימים הוי

ריחיה חלא וטעמא חמרא והשתא

הוא דנגמר חימולו:

עקר. תימה דמנא ליה

עין משפמ

נר מצוה

לא א מיי׳ פ״ה מהל׳

עשין קלד (טוי״ד סי׳ שלה) וברב אלפס ערבי פסחים דף

קב ב מיי וסמג וטור [ורייף] שם: לג ג מיי פכ"ט מהלי שנת הלכה יו טוש"ע א"ח סיי רד סעיף ג וסי' רעב ס"ג [וברב אלפס שם]:

רבינו גרשום

הבודק את החבית והולך

. להיות מפריש עליה תרומה

על אחרות והיה מפריש ממנה בכל יום על שאר חביות עד ששלמה. ושוב

באחרונה נמצאת חומץ: ג'

ימים הראשונים ודאי ייז.

י. טוב הוות ותרומתז תרומה

טוב החזר המוצחות המודמה ומה ששתה מן אותן יין של חביות שהפריש עליהן מן

ולא טבלים נינהו. מיכן

. ואילד ספק היה חומץ וספק

יין וספק מתוקן וספק אינו מתוקן ויהיב האי חומץ לכהן לפי שקרא עליה שם

תרומה ואותן שהיה מפריש

עליהן מזו צריך להפריש

מהן דמאי דכל ספק מעושר

משום דחמרא מעלאי עקר.

כלומה מחמיץ. והאי גברא כלומר מחמיץ. והאי גברא דפריש מינה על אחרים בדקה בפי החבית מלמעלה ועדיין לא עקר. אם תמצי

לומר בתר דבדק עקר כלומר

להחמיץ לאלתר אפי׳ הכי

. לאחר שטעמה

התחילה

קנו.]: לב ב מיי' וסי

תרומות הל' כד סמג הלד (טוי"ד סי' שלא)

וסמג וטול

ל) נדה דף ב: קידושין עט. מוספ׳ תרומות פ״ד. ב) וע״ו תוספי תרומות פ"ד, ב) [ע"ו סו:], ג) [שס], ד) [דף פד:], ד) רש"א מ"ו, ו) ר"מ מ"ו וגרס וקסבר,

הגהות הב"ח

(A) רשב"ם ד"ה חמרא מעילאי עקר כלומר עקר: תעינחי עקר כדומר עקר.
(3) תום' ד"ה מ"ט החי
חמרל וכו' דנקט הכי
לפי שכך הוא אמת
כשסובר ריב"ל דמתחחי
עקר וליכל למימר להאי טעמא: (ג) ד"ה דרומאי וכו' שהבאתי לעיל. נ"ב בדף נ"ה בד"ה נותן לו:

מוסף רש"י

הבודק את החבית. טועמה אם היא במוקמה שלא המתילה, להיות מפריש עליה תרומה והולך. כלומר להיות מומך עליה יהולך ושומה שאר מכיות והולך ושומה שאר מכיות והולך ונותן ממנה עיניו בזה להפריש עליהם לאחר זמן, ונותן עיליו בזה נהפרים ממנה עליהם לאחר זמן, שהתרומה ניטלת במחשבה (נדה ב:) כלומר להיות סומך :) כנותו נטיוע שיין בהפרשת תרומותיו, לשתות מאה לוגין טבל במקום אחר אומר הרי שני לוגין בחבית פלונית תרומה על מאה לוגין הללו תרותה על מחה נוגין הכנו וכן עושה תדיר (קדושין עמ.). ואחר כך נמצאת חומץ. ואין ידוע מאימתי החמילה, וכל תרומה שסמך עליה משהחמילה לא מיקן, דקסבר יין וחומן שני מינין הן (שם). כל ג' ימים יאן (שנט). בל ג' יכוים הראשונים. שאחר הבדיקה שבדקה ומנאה יין, הרי היא בחזקת ודאי יין. וכל טבלים שתלה תרומתן בה באותן ג' שתנה ערותון כם כחותן גד ימים מחוקנים הן, מכאן האילך ספק. והויא תרומה ליאסר לורים ויחזור ויתרום דשמת כבר החמילה ולא היתה מ**לומה** (שם וכעי"ז נדה ב:). כל ג' ימים אחרונים ודאי חומץ. כל ג' ימים שלפני בדיקה זו האחרונה שמלאה חומץ, הרי היא בחוקת ודאי חומן (קדושין עמ.) דכיון דעכשיו חומן גמול הוח, דעכסיי סותן גמור יחים, ודאי אין פחות מג' ימים שהתחיל להחמין ואם עשאו בחוך אותן ג' ימים תרומה על מקום אחר, אינו תרומה אליבא דרבי דאמר (לעיל פד:) יין וחומן שני מינין הן, דאי לרבנן הא קיי"ל תרס מן הרעה על היפה תרומתו תלומה (נדה ב: וכעי״ז קדושין עמ.). מכאן ולהלן. מג׳ ילמפרע, ספק. והוי תרומה

מוסף תוספות

ליאסר לורים ויחזור ויתרום

הבודק את החבית. נטל הימנה מעט והפריש ממנו תרומה ומעשר ושתה הימנו לידע אם היין הנותר בחבית טוב וישתה או ימכור משאר חביותיו מדי יום יום ויפרים מזו החבית לתרומה ולמעשרות תחתיהן היום מפריש מעט לפי מה שימכור משאר חביותיו ולמחר מעט ואומר

הרי תרומה ומעשר של זה שאני מוכר ושותה באותה חבית ולפיכך בודק דאין מפרישין מן החומץ על היין דשני מינין הן אליבא דרבי בפ׳ המוכר את הספינ׳די אבל לרבנן לכתחלה אין מפרישין ואם עשה עשוי: להיות מפריש. משאר חביותיו על בטחונה של זו החבית כלומר שמפריש ממנה לצורך שחר חביות: ואחר כך. לסוף חודש או ב׳ חדשים: כל ג׳ ימים כו׳. לחמיה מפרש: מחי קחמר. לפי שיש לפרשה בשני ענינין כדלקמן קבעי לה: כל ג' ימים הראשונים. סמוך לבדיקה ודאי יין היה דבפחות מג' ימים אין היין נעשה חומץ ויפה תרם מה שתרם באותן ג' ימים וא"ל הלוקח מזה באותן ג' ימים לחזור ולהפריש דאפי׳ אם התחיל להחמיץ עם סילוק ידיו אין שמו חומד עד ג' ימים ואע"פ שכבר יש לו ריח חומץ כדמפרש ואזיל דרך היין המחמץ להריח מתחלה ריח חומך והולך ומריח יותר ויותר עד שנהפך אפי׳ טעמו לחומץ וחים להו לרבנן דמשהתחיל להחמיץ הוי ריחו כל ג' ימים חומך וטעמו יין אבל מג' ואילך יכול להיות חומך גמור: מכאן ואילך ספק. דשמא לא התחיל להחמין עד ג' ימים קודם שנמלא חומך והשתא בשעת מליאה הוא דנעשה חומך הלכך הוי תרומה מספק ויחזור ויתרום: מאי טעמא. הוי כל ג' ימים ראשונים ודאי יין וג' ימים האחרונים ספק חומץ: המרא מעילאי עקר. (ה) כמו עקר

נעקר טעם יין ממנו ומתחיל להחמיץ מלמעלה בפי החבית ומעט מעט מתחמן ויורד כל ג' עד דבסוף ג' נעשה כולו חומן וכל זמן שלח החמיץ כולו הוי ריחיה חלא וטעמא חמרא והאי חמרא הא טעימיה ובדקי' האי גברא בפי החבית ומלאו טוב ועדיין לא התחיל להחמיץ והלכך אפי׳ אם תמלי לומר דמיד בתר דטעימיה התחיל להחמיץ

דתניא 🌣 הבודק את החבית להיות מפריש עליה תרומה והולך ואחר כך נמצאת חומץ . כל ג' יום ודאי מכאן ואילך ספק מאי קאמר א"ר יוחנן ה"ק, בל ג' ימים הראשונים ודאי יין מכאן ואילך ספק מאי מעמא חמרא מעילאי עקר והאי מעימיה ולא עקר אם תמצא לומר בתר דמעימיה עקר הוה ריחא חלא ומעמיה חמרא סיוכל ריחיה חלא ומעמיה חמרא חמרא ורבי יהושע בן לוי אמר כל ג' ימים האחרונים ודאי חומץ מכאן ולהלן ספק מאי מעמא חמרא מתתאי עקר ואימור עקר ולאו אדעתיה ואם תמצא לומר מעילאי עקר והא מעימיה ולא עקר דלמא בתר דמעימיה עקר הוה ריחיה חלא ומעמי' חמרא מוריחיה חלא ומעמיה חמרא חלא דרומאי מתנו משמיה דר' יהושע בז לוי ראשונים ודאי יין אחרונים ודאי חומץ אמצעיים ספק הא גופא קשיא אמרת ראשונים ודאי יין אלמא ריחיה חלא ומעמיה חמרא חמרא והדר אמרת אחרונים ודאי חומץ אלמא ריחיה חלא ומעמיה חמרא חלא כגון דאשתכח חלא סיפתקא דאי לאו דעקר תלתא יומי לא הוה משתכח חלא סיפתקא כמאן פשט ליה פליגי בה רב מרי ורב זביד חד אמר כרבי יוחגן וחד אמר כרבי יהושע בן לוי: איתמר המוכר חבית יין לחברו

והחמיצה אמר רב כל ג' ימים הראשונים

ברשות מוכר מכאן ואילך ברשות לְוקח

הוי ריחיה חלא וטעמיה חמרא עד סוף ג' ימים משהתחיל להחמיץ והלכך דין הוא דבתר טעמא אולינן ולא בתר ריחא וחמרא הוא והיינו יין הנמכר בחנות דלרבי יוחנן הוי יין ומהאי טעמא גופיה הוי ספק אפי' כל ג' ימים האחרונים ולא ודאי חומץ דאיכא למימר זה ג' ימים האחרונים שהתחיל להחמין והוי טעמיה חמרא עד עכשיו שנגמר חמולו: ג' ימים האחרונים ודאי חומן. והוי טבל גמור דר' יהושע אזיל בתר

רים כדמפרש ואזיל וכיון דעתה נמצא חומץ ודאי התחיל להריח רים חומץ זה ג' ימים דבפחות מג' ימים לא נעשה חומץ גמור ואפי' ג' ימים

הראשונים ספק דאמרי שמא עם סילוק ידי הבודק התחיל להריח ובתר ריחא אולינן והלכך יין הנמכר בחנות לאו חמרא הוא: מ"ע חמרא

מססאי עקר. רבותא נקט לאשמועינן דאיכא למימר דאפי׳ בשעת בדיקה כבר היה חומץ ומיהו אינו לריך לכל זה דאפי׳ ס"ל נמי כדרבי יוחנן

דמעילאי עקר איכא לאוקומי שפיר כדמפרש ואזיל: דרומאי משמיה דר׳ יהושע. אמרין דהאי דקתני בברייתא ג' ימים ודאי בין אג' ימים

ראשונים בין אג׳ ימים אחרונים קאי וה״ק ג׳ ימים הראשונים ודאי יין דאפי׳ עם סילוק ידיו התחיל להחמיץ הוי ריחיה חלא וטעמיה חמרא עד

ג׳ ימים והלכך הוי חמרא דקם ליה רבי יהושע בן לוי בשיטמיה דרבי יוחנן דריחיה חלא וטעמיה חמרא חמרא הוא: **אהרונים ודאי חומץ**. כדמפרש טעמא לקמן כגון שנמצא חומץ חזק מאד דודאי כבר עברו ג' ימים שנעשה חומץ גמור הואיל ונתחזק כל כך דבבציר מג' ימים

משהחמיץ אינו נעשה סיפתקא. ומיהו רבי יוחנן לא מוקי לה בסיפתקא א"י לית ליה הך סברא דלא שנא סיפתקא ול"ש חומץ כל ג' ימים

אחרונים נמי ספק: הא גופא קשיא ראשונים ודאי יין אלמא כו'. דאי ס"ד ריחיה חלא וטעמיה חמרא חלא הוא א"כ אמאי ודאי יין האיכא

למימר דעם סילוק ידיו התחיל להריח ריח חומץ מעט ומההיא שעתא הוה ליה חומץ: כגון דאשחכת כו'. לעולם ריחיה חלא וטעמא חמרא

חמרא הוא כדמוכח רישא וסיפא דקחני אחרונים ודאי חומץ היינו טעמא דמיירי כגון דמשחכח חומץ חזק יותר מדאי שהדבר ידוע שזה ו׳

ימים שהתחיל להחמיץ ולסוף ג' נעשה חומץ ובג' האחרונים נתחזק ונתחוק מאד ונעשה סיפתקא חוקה: **כמאן פשט ליה.** רב יוסף לאביי כמי

משניהן היה מפרש הברייתא דקתני ג' ימים ודאי דנשמע מינה אי אולינן בתר ריחא או בתר טעמא: חד אמר כרבי יוחנן כו'. ונ"ל דהלכחא

כרבי יוחנן דהא דרומאי משמיה דרבי יהושע בן לוי קיימי כוותיה: המוכר חבים יין לחבירו והחמילה. בתוך אותה חבית של מוכר בבית לוקח: אמר רב כל ג' ימים הראשונים הרי הוא ברשות מוכר. שהדבר ידוע שאין היין מחמין בפחות מג' ימים משהתחיל להריח ריח חומן ונהי נמי דריחיה חלא וטעמי' חמרא חמרא הוא אפ"ה באחריות מוכר הוא שהרי נתקלקל כבר ברשותו וכמי שמכר לו חומץ

ושמואל

דרומאי מתנו. פירש רבינו שמואל דהלכה כר' יוחנן דקיימי דרומאי כוותיה וכן נראה דרבא נמי קאי כוותיה בפרק בתרא דע"ו (דף סו: ושם. ד"ה ורבא) שהבאתי לעיל (ג):

בל ג' ימים הראשונים ברשות מובר. ואפי׳ נתן לו הלוקח מעות יחזיר דכיון דנראה חומץ

גמור תוך ג' שנמכר בידוע שכבר בשעת מכירה ריחיה חלא ואהאי חמרא לא יהבי אינשי דמיג ואע"פ שטעמו והוה ריחיה חמרא ודאי

חמרא הוא משום דקים לן דכל היכא דריחיה חלא וטעמיה חמרא הוא ומשום הכי כל ג' ימים הראשונים חמרא מעליא וה אשונים יוומה א מעליא ומברכין עליו בורא פרי הגפן ה"נ ביין הנמכר בחנות הואיל דטעמי׳ חמרא אע"ג דריחיה חלא חמרא מעליא הוא. ור׳ יהושע בן . לוי דאמר כל ג' ימים האחרונים ודאי חומץ. ומה אינו מתוקן: מיכן ואילך. ל) כלומר ג' ימים הראשונים ספק הוא ועדיין צריך לתקן ספק הוא ועדיין צריך לתקן דמאי מ"ט משום דחמרא מתתאי עקר דלא מצי למיטעמיה ובעי דן דטעמה , (אינו) [אולי] עקר מתתאי ילא אדעתיה והוה ליה ספק . אם תימצי לומר מעילאי אם היכוב לזמו מפיע אדם עקר וכו' ואם נפש אדם לומר כי היכי דר' יהושע אמר אם תמצילומר מעילאי עקר וכר׳ ה״נ מאי טעמא לא עקרוכו זי נמאי טעמא לא אמר ר' יוחנן אם תימצי לומר מתתאי עקר והא בעידן דטעמה מלעיל אימר עקר ולא אדעתיה. ותריץ הכי משום דר׳ יוחנן סבירא ליה בג' ימים הראשונים ודאי ייז הוא ולא מפה הוא וראי יין הוא זלא טפק הוא ור' יהושע בן לוי סבירא ליה דספק הוא משום הכי קאמר מילי דמספקא ור' . הושע סבירא ליה דמברכין . עליו שהכל נהיה בדברו: דרומאי. חכמים שבדרום: אלמא חמרא מעילאי עקר והוה ליה ריחיה חלא וטעמא חמרא וחמרא הוא אלמא חמרא מתתאי עקר והוה ליה ריחיה וטעמא חמרא חלא. לעולם מעילאי עקר וראשונים ודאי יין ודקא קשיא לך אחרונים הכא במאי עסקינן

א דאי לא אמור למעוח ואפי׳ לכהן כי טבל אסור ואפיי לכהן כי טבל אסור לכהן. ריטנ״ל קידושין עט. ב. כיון דס״ל דריחיה חלא וטעמיה חמרא חלא בהכי סגי ליה לומר רשלשה ימים אחרונים ושילשה ימים אחודים ודאי חומץ ומשם ולמעלה ספק. ריטכ״ל. ג. שהוא נדון כיין קוסס וקיי״ל (לעיל צה.) המוכר חבית של יין נותן אומול אל יין שכולו יפה ואפי׳ עשירית קוסס אינו מקבל וכ״ש כולו קוסס. שס.

דמי דודאי משהתחיל להריח חומץ סופו להעשות חומץ ודמי למוכר יין ונמלא חומץ דתנן בהמוכר את הספינה (לעיל דף פג:) דהוא מקח טעות ואע״פ ששתה הימנו לוקח ולא טעם בו ריח חומץ כשלקחו אפ״ה כיון דהחמין חוך ג' הדבר ידוע דבשעת מכירה הוי ריחיה חלא. והא דמגן לקמן בפירקין (דף 13) המוכר יין לחבירו והחמיץ אינו חייב באחריותו רב מוקי לה לאחר ג' אבל תוך ג' לא קרינן המוכר יין לחבירו והחמיץ אלא המוכר יין לחבירו ונמצא חומץ א"נ מוקי לה בקנקנים דלוקח כר' יוסי בר רבי חנינא דאיכא למימר קנקן גרם להחמיץ מהרה והא דנקט חבית של יין רבותא היא דסד"א לשתייה לאלחר קזבין ליה ולא הוה ליה לשהויי וליפטר מוכר קמ"ל:

ושמואל ו - ו דאחרונים ודאי חומץ כגון דאשתכח חלא סיפתקא. כלומר חומץ חזק דאי לא דעקר תלתא יומי מקמי הכי לא הוה משתכח חלא סיפתקא כלומר חזק מאד: איבעיא להו כמאן פשט. רב יוסף לאביי אי כר׳ יוחנן אי כר׳ יהושע: ברשות מוכר. ויכול לחזור לוקח: